

на Стокхолмската академия, 1809 е капелмайсторъ на Нѣмската опера въ Петербургъ, но поради интриги, завистъ и болестъ, напуща Русия, и се отзовава въ Парижъ, дето завързва връзки съ първѣтъ музикални личности: Керубини, Гретри и др., и отношения съ най-висшѣтъ срѣди, става пианистъ на всемогъщия Наполеоновъ министъръ Талейранъ, когото придружава на конгреса въ Виена. Тукъ пише единъ реквиемъ за Людовика XVI, изпълненъ най-тържествено въ църквата „Св. Стефанъ“, и Людовикъ XVIII го удостоява съ титлата „Кавалеръ на почетния легионъ“. 1816 придружава Люксембургския херцогъ въ Рио ди Жанейро, а следъ избухването на революцията тамъ, се връща въ Лисабонъ. Отъ тамъ отива въ Парижъ, пакъ на служба при Талейрана. Отъ 1826 започватъ неговитъ голѣми пътувания, посещавайки Италия, Белгия, Холандия, Англия, Шотландия, Германия (Лайпцигъ, Дрезденъ, Берлинъ) и Африка. Последнитъ години отъ живота си прекарва промѣнливо — въ Парижъ (дома на Талейрана) и Лондонъ. Броятъ на творбитъ на Н. е удивително голѣмъ, като се има предвидъ, че постоянно е пътувалъ — водилъ е изобщо единъ незаседялъ животъ. Най-важнитъ отъ тѣхъ сж: една симфония, 7 фантазии, 5 увертюри за оркестъръ, 15 меси, 70 псалми, 20 камерни композиции, 10 опери, 2 оратории, 57 соли за органъ, 10 сонати, 9 вариации, единъ концертъ за пиано, и множество други голѣми, вокални и инструментални, нѣща, достигащи числото 1000.

Нойманъ, Анджели — Neumann, Angelo — пѣвецъ и оперенъ организаторъ, род. 18 авг. 1838 въ Виена, умр. 20 дек. 1910 въ Прага, училъ пѣние при Шилке-Сеси въ Виена, пѣлъ отначало на малки провинциални сцени, и отъ 1862 до 1876 — въ Виенската императорска опера. 1876 е оперенъ директоръ въ Лайпцигъ, и предприема съ тамошната опера пътувания изъ Германия и Лондонъ — за изпълнение на „Прѣстена на Нибелунга“. 1882 основава своя подвиженъ „Вагнеровъ театъръ“, съ който пътува и достига до Италия, но скоро той се разтуря, и сжщата година отива като оперенъ директоръ въ

Хамбургъ, следъ което (1885) застава начело на Нѣмската опера въ Прага.

Нойманъ, Франтишекъ — Neumann, František — чешки диригентъ и компонистъ, род. 16 юний 1874 въ Прерау (Моравия), умр. 1929, ученикъ на Лайпцигската консерватория, капелмайсторъ въ разни нѣмски градове, отъ 1919 — оперенъ шефъ и, по-късно — директоръ на Националния театъръ въ Бърно, писалъ нѣколко опери („Любезничене“ — 1910, „Есенна буря“ — 1919, „Беатриче Карачи“ — 1922), два балета, камерна музика, пѣсни.

Ноктурни, nocturne — въ католическата църква — тритѣ нощни служби на утрентя; **нотурно**, notturno — нощна музика, или серенада въ нѣколко части — за медни, а сжщо и струнни, инструменти. Подъ името „Nachtmusik“ и „Серенада“ Моцартъ е писалъ Н-и за малък оркестъръ. Н-итъ сж се изпълнявали презъ XVIII в. нощно време, на открито, въ градинитъ, или подъ прозорцитъ на нѣкоя личностъ, на която сж искали да направятъ честъ и удоволствие. Презъ XIX в. се явяватъ подъ името Н-и двугласни пѣсни, подобни на ромаса и клавирното Н Първомайстори на Н-то за пиано сж Филдъ и Шопенъ. Въ мечтателенъ тонъ, богати съ мелодически орнаменти, Шопеновитъ ноктурни сж истински поэзии — повечето въ свободна форма, но нѣкои въ издържана такава най-често — тридѣлна. Одно или многогласни пѣсни отъ сжщия характеръ, отъ рода на Шубертовавата Ständchen, се наричатъ сжщо Н. Въ по ново време Дебюси написа две Н-и за оркестъръ — „Мечти“ и „Праздници“ (1900).

Номионъ, гр. — име на единъ видъ любовни пѣсни у старитъ гърци.

Номосъ, гр. = „законъ“ — у старитъ гърци — пѣсни, чиито мелодии сж се разпадали на нѣколко части, а сжщо и инструментални соли за китара и аулосъ.

Нона, лат. nona — разстояние отъ деветъ диатонични степени.

Ноновъ акордъ — се нарича този акордъ, който се състои отъ четири последователни терци. Той може да бжде построенъ на всички